

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
RESIDENTS' PARTICIPATION IN DRAWING UP TAMBON SRIWILAI
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION'S THREE-YEAR DEVELOPMENT PLANS,
SELAPHUM DISTRICT, ROI ET PROVINCE

กานต์รวี พุกษชาติ
Karnrawee Phugsachat
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2558

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด, 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน, และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 301 คน โดยคำนวณตามสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่าห้าระดับ มีความเชื่อมั่น (Reliability เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA or F - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมคิด ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ตามลำดับ

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3) ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่สูงไปหาลำดับต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาที่จะให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ ควรอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการและกิจกรรม

ต่างๆ ตามแผนพัฒนา และควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วถึงกัน

คำสำคัญ : 1. การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The specific objectives of this thematic paper were to: 1) study residents' participation in drawing up Three-Year Development Plans of Tambon Sriwilai Administrative Organization's Three-Year Development Plans Administrative Organization in Selaphum district, Roi Et province, 2) compare their participation in drawing up the said plans here, resting upon differences in the genders, ages, and educational backgrounds and, 3) study the suggestions in drawing up development plans .of the aforesaid bureau.The sample group employed for conducting the research counted in 324 community members in the area of the aforesaid bureau, which was formulated through Taro Yamane's formula. The instrument used for collecting data was five-rating-scale questionnaires with the reliability amounting to 0.90.The statistics utilized for data analysis encompassed: descriptive statistics of frequency, percentage, mean and standard deviation, and referential statistics of t-test and F-test.

The results of the research indicated that:

1. Residents' participation in drawing up Three-Year Development Plans of Tambon Sriwilai Administrative Organization's Three-Year Development Plans Administrative Organization in Selaphum district, Roi Et province was rated average in the overall aspect. When taking a single aspect into consideration, all three aspects were also scored average. These three aspects placed in descending order of its mean were (1) the aspect of thinking, (2) the aspect of decision-making, and (3) the aspect of operations respectively.

2. The hypothesis testing result indicated that residents with differing genders, ages, and educational backgrounds had the same participation in drawing up Three-Year Development Plans of Tambon Sriwilai Administrative Organization's in Selaphum district, Roi Et province in the overall aspect.

3. Residents offered suggestions in drawing up the mentioned plans here, in descending order of first three frequencies. Firstly, Tambon Sriwilai Administrative Organization's should give knowledge and understanding in drawing up development plans to residents' before decision-making of them. Secondly, the training for their acknowledgment in monitoring and evaluation of projects and activities according to development

plans should be provided. Finally, acknowledgement about development plans should be informed to the residents.

Keyword: 1. Participation

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบการกระจายอำนาจ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารงาน และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน จึงทำให้ทราบปัญหาความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดีที่สุด พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 16 และมาตรา 17 บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาสามปีท้องถิ่นของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, หน้า 185-187) และกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยได้ให้ความหมายของแผนพัฒนาสามปี หมายความว่า แผนพัฒนาสามปีเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปีซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี แผนพัฒนาสามปีได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผน โดยมีการกำหนดปัญหาหรือความต้องการในการพัฒนามาจากประชาชนผ่านกระบวนการจัดเวทีประชาชนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2548)

แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอีกกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนในการแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และทั้งยังใช้เป็นข้อมูลนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนา การกำหนดภารกิจและแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีระบบอันจะทำให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีทิศทางที่สอดคล้อง และประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกันได้อย่างเหมาะสม แนวทางสำคัญประการหนึ่งที่จะสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ การเพิ่มความสามารถในการเชื่อมประสาน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรธุรกิจ ในเขตพื้นที่ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานโดยรู้จักการประสานงานกับภาคีทุกฝ่าย โดยให้ความสำคัญและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบประชาชนตำบลร่วมกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541, หน้า 19-35) การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบล จึงเป็นกระบวนการและกรรมวิธีหนึ่งซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนามาตามนโยบายของรัฐบาล ในเรื่องของการกระจาย

อำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นที่เน้นความสำคัญการให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมทั้งปวงของชุมชน และส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชน และตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง (กรมการปกครองและกรมการพัฒนาชุมชน, 2543)

ดังนั้น การให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น จึงเป็นแนวทางอันสำคัญของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นวิธีการที่มีผลต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำเสนอความต้องการของประชาชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จึงเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อให้เกิดการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติของคนในชุมชนเพื่อรับทราบความต้องการ และปัญหาที่แท้จริงของคนในชุมชนปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัยได้มีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยมุ่งพัฒนาไปตามภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2557-2559) ซึ่งแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย กำหนดว่าในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นไปในทิศทางใด และเป็นเครื่องมือกำหนดแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาสามปีสามปี ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนารวมขององค์การบริหารส่วนตำบลมากน้อยเพียงใด องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัยจึงเปิดโอกาสให้ประคมซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ จึงถือเป็นกลไกที่สำคัญในการกำหนดแผนงานโครงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมคิดริเริ่ม ร่วมตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติงาน แต่พบปัญหาคือ ประชาชนยังคงมอบภาระหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพียงฝ่ายเดียว ประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร จึงทำให้แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่บนพื้นฐานของปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จึงมีความสนใจที่จะวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย เพื่อนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ตรงตามความต้องการของประชาชน มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชน ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,217 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการร่วมคิดริเริ่ม
- 2) ด้านการร่วมตัดสินใจ
- 3) ด้านการร่วมปฏิบัติงาน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5.4 เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

6.1.1 ประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,217 คน (งานทะเบียนท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด, 2556)

6.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,217 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 301 คน

6.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43) จากประชาชนที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,217 คน นำมาหาอัตราส่วนของประชากร (Proportional Size) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 19)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$1+N(e)^2$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งในรายงานการวิจัย

กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 หรือ 0.05

$$n = \frac{1,217}{1 + 1,217 (0.05)^2}$$

$$= \frac{1,217}{1 + 1,217 (0.05)^2}$$

$$= 301.05$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) $n = 301$

ทั้งนี้ เพื่อเกิดความสะดวกแก่การคำนวณและกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 301 คนในการวิจัยโดยแยกออกเป็นแต่ละหมู่บ้านจากการคำนวณดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจึงมีจำนวนดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนครัวเรือน (หลัง)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านสี่เสียด	406	404	810	206	51
2	บ้านห้วยสามัคคี	391	437	828	216	54
3	บ้านนาวี	197	207	404	110	27
4	บ้านโนนหนามแดง	143	115	258	56	14
5	บ้านโพนสว่าง	204	220	424	109	27
6	บ้านโสกเตย-ศรีวิสัย	166	166	332	82	20
7	บ้านหนองฝ้ายน้ำ	84	96	180	50	12
8	บ้านหนองหว้า	120	128	248	74	18
9	บ้านโคกสมบูรณ์	250	224	474	128	32
10	บ้านน้อยสามัคคี	236	244	480	117	29
11	บ้านหนองไผ่	150	131	281	69	17
รวม		2,347	2,372	4,719	1,217	301

การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากแบบไม่ทดแทนจากรายชื่อของประชาชนที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,217 คน จนได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 301 คน

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามแนววัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด จำนวน 3 ตอนประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด แบบเลือกตอบข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการร่วมคิดริเริ่ม ด้านการร่วมตัดสินใจ และด้านการร่วมปฏิบัติงาน ลักษณะของค่าที่ใช้มีลักษณะในเชิงบวก โดยแบบสอบถามส่วนนี้เป็นแบบสอบถามมาตราวัดแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) ใช้การวัดระดับ

คุณภาพ (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เป็นเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	มีน้ำหนักคะแนน	5 คะแนน
มาก	มีน้ำหนักคะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	มีน้ำหนักคะแนน	3 คะแนน
น้อย	มีน้ำหนักคะแนน	2 คะแนน
น้อยที่สุด	มีน้ำหนักคะแนน	1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

6.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

6.4.1 ทำการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิด เอกสารรายงานต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามคำศัพท์เฉพาะ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม

6.4.2 ศึกษา รูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของคำถามให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ทำการวิจัย

6.4.3 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งสามด้านโดยกำหนดขอบเขต และเนื้อหาให้ครอบคลุมตัวแปรที่วิจัย

6.4.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อพิจารณาตรวจสอบ ข้อความในแบบสอบถามทั้งในด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษาให้มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

6.4.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

6.4.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตาม เนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความถูกต้องของภาษาแล้วนำไปแก้ไข การหาคุณภาพ ของเครื่องมือที่จัดทำขึ้นนี้ ประกอบด้วย การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ตามดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence) หรือ IOC ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ใน ช่วง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ผู้เชี่ยวชาญสามท่านประกอบด้วย

1) นางสาวชาวลักษณ์ สุขกันหา ตำแหน่ง รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา ร.ป.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) นางสาวงามศิลป์ แห่งสถิต ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา ร.บ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3) นายจิราวุฒิ สารุณา ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา ร.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

6.4.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสมและถูกต้อง

6.4.8 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือวัดโดยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน เพื่อนำกลับมาทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือได้ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

6.4.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์และปรับปรุงแก้ไข เรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสมและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

6.5.1 ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ไปยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

6.5.2 นำหนังสือขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย ไปแจกกับประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง

6.5.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา เลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ ตรวจสอบให้คะแนน และวิเคราะห์หาคำตอบเพื่ออภิปรายผลการวิจัยต่อไป

6.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

6.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

6.6.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ตัดสินผลการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 75)

6.6.3 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายข้อ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยค่าระดับการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 5.00 ซึ่งการแปลผลมีความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงมีความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงมีความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงมีความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงมีความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงมีความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.6.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กับข้อมูลทั่วไปด้านเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนอายุ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F - test)

6.6.5 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

6.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัยอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

6.7.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล

6.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t - test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) (นิภา เมธาวีชัย, 2543, หน้า 128)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

n = จำนวนประชากร

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) หรือมัชฌิมเลขคณิต (สังศรี ชมภูวงศ์, 2547, หน้า 55)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{x} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = จำนวนประชากร

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540, หน้า 53)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 183)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t- test Independent) โดยที่ df = $n_1 + n_2 - 2$

\bar{X}_1, \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (F-test) (นิภา เมธาวิชัย, หน้า 110)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

7. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) **ด้านการร่วมคิดริเริ่ม** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการร่วมคิดริเริ่มโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการต่างๆของหมู่บ้าน/ตำบล” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมคิดหาแนวทางปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปี”

2) **ด้านการร่วมตัดสินใจ** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดข้อและอยู่ในระดับปานกลางหกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจเสนอโครงการต่างๆในแผนพัฒนาสามปี” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางปฏิบัติ”

3) **ด้านการร่วมปฏิบัติงาน** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการร่วมปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งเจ็ดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “ร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลได้รับทราบโครงการกิจกรรมของแผนพัฒนาสามปี” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “ร่วมปฏิบัติโดยการเข้าร่วมประชุมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี”

7.1 **เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้**

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

7.2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

โดยสรุป ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ลำดับความถี่สูงไปหาลำดับแรก คือ การปฏิบัติงานควรเป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีที่วางไว้ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้, องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก่อนที่จะให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วถึงกัน

8. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งสามด้าน คือ ด้านการร่วมคิดริเริ่ม, ด้านการร่วมตัดสินใจ, และด้านการร่วมปฏิบัติงาน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

8.1 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย ทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมคิดริเริ่ม, ด้านการร่วมตัดสินใจ, และด้านการร่วมปฏิบัติงาน อยู่พอสมควร โดยเฉพาะด้านการร่วมคิดริเริ่ม ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอความต้องการของชุมชน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้านการร่วมตัดสินใจ, และด้านการร่วมปฏิบัติงาน อาจจะมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2548 เป็นต้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) **ด้านการร่วมคิดริเริ่ม** ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัยมีการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมพูดคุย ร่วมแสดงความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรับฟังข้อมูลในการวางแผนเพื่อจัดทำพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ร่วมกำหนดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในแผนพัฒนาสามปี แต่อาจจะมีข้อจำกัดบางประการที่เป็นสาเหตุให้ประชาชนมีส่วนร่วมไม่มากเท่าที่ควร ผลการวิจัยโดยรวม ด้านการมีส่วนร่วมคิด จึงอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ของหมู่บ้าน/ตำบล” มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** การมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเสนอแผนงาน และโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของหมู่บ้าน/ตำบล สอดคล้องกับแนวคิดของ **สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง** ได้กล่าวไว้ว่า “การปกครองส่วนท้องถิ่นว่า หมายถึง การปกครองในรูปลักษณะ การกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น มีโอกาสปกครองและบริหารท้องถิ่นด้วยตนเองเพื่อสนองความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้เหตุผลที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่า บุคคลอื่นและย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร”

ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมคิดหาแนวทางปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง **ที่เป็นเช่นนี้ก็ปรายได้ว่า** ประชาชนมีส่วนร่วมคิดในการเสนอวิธีการติดตาม และประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล และร่วมคิดในการตัดสินใจเลือกวิธีการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาสามปีจึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2) **ด้านการร่วมตัดสินใจ** ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง **ที่เป็นเช่นนี้ก็ปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิเคราะห์และกำหนดปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติและติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีนั้นอาจจะมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2548 เป็นต้น จึงเป็นเหตุให้ผลการวิจัยโดยรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจเสนอโครงการต่างๆในแผนพัฒนาสามปี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้ก็ปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมตัดสินใจในการเสนอโครงการต่าง ๆ ในแผนพัฒนาสามปี สอดคล้องกับแนวคิดของ **Vroom และ Deci** ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วม เป็นอิทธิพลที่ปัจเจกบุคคลรู้สึกว่าได้เข้าไปมีส่วนร่วมการตัดสินใจ และบุคคลจะได้รับความพึงพอใจ จากการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยตัวบุคคลจะพัฒนาความผูกพันที่มีต่องานและจะสามารถทำงานได้ดี ตลอดจนสามารถขยายเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางปฏิบัติ” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง **ที่เป็นเช่นนี้ก็ปรายได้ว่า** ประชาชนยังขาดความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนในกิจกรรมต่าง ๆ อันจะมีผลต่อตนเอง และชุมชน จึงทำให้ไม่กล้าตัดสินใจ ส่งผลให้การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติมีค่าน้อยที่สุด ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัยควรให้ความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนทราบเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกตัดสินใจที่หลากหลาย และในการร่วมตัดสินใจในแต่ละโครงการควรแจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และควรให้เจ้าหน้าที่ออกชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ก่อนที่จะให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ **Cohen, J.M' and Uphoff** ที่ได้กล่าวไว้ว่า “การมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ใน

กระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต่อนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้”

3) ด้านการร่วมปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ร่วมในการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาโครงการกิจกรรมต่างๆของแผนพัฒนาสามปี เป็นต้น แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีนั้นอาจจะมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2548 เป็นต้น จึงเป็นเหตุให้ผลการวิจัยโดยรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “ร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลได้รับทราบโครงการกิจกรรมของแผนพัฒนาสามปี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้นำหมู่บ้านและผู้ทีประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้คัดเลือกจึงเป็นบุคคลที่ประชาชนไว้วางใจและนับถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำ ให้คำแนะนำ โน้มน้าวและชักจูงให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลปฏิบัติตามโครงการ และกิจกรรม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “ร่วมปฏิบัติโดยการเข้าร่วมประชุมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี”มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนเป็นบุคคลหนึ่งซึ่งมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผน และร่วมปฏิบัติ เพื่อให้โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

8.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) เพศ จากสมมติฐานที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้วยความเสมอภาค มาตรฐานเดียวกัน ให้ความเท่าเทียมกันจึงทำให้ประชาชนแม้ว่าจะมีเพศต่างกันก็มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

2) อายุ จากสมมติฐานที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อายุของประชาชนเป็นเพียงเครื่องหมายให้รู้ว่าใครเกิดก่อนเกิดหลังเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยมาตรฐานเดียวกัน ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน แม้ว่าอายุจะแตกต่างกันจึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

3) ระดับการศึกษา จากสมมติฐานที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีการศึกษาทุกระดับได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างเสมอภาค มาตรฐานเดียวกัน โปร่งใสตรวจสอบได้จึงทำให้ประชาชนที่มีการศึกษาต่างก็มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

9. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลได้ดังนี้

9.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 51.83 มีอายุ 36 – 55 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 51.83 และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 43.85

9.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการร่วมคิดริเริ่ม,ด้านการร่วมตัดสินใจ,และด้านการร่วมปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) **ด้านการร่วมคิดริเริ่ม** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการร่วมคิดริเริ่มโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการต่างๆของหมู่บ้าน/ตำบล” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมคิดหาแนวทางปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปี”

2) **ด้านการร่วมตัดสินใจ** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดหนึ่งข้อและอยู่ในระดับปานกลางหกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจเสนอโครงการต่างๆในแผนพัฒนาสามปี” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางปฏิบัติ”

3) **ด้านการร่วมปฏิบัติงาน** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการร่วมปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งเจ็ดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “ร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลได้รับทราบโครงการกิจกรรมของแผนพัฒนาสามปี” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “ร่วมปฏิบัติโดยการเข้าร่วมประชุมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี”

9.3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

10. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบ (Fact Findings) ดังต่อไปนี้

10.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงและยกระดับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัยมากขึ้น ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนได้เข้าใจ ถึงวัตถุประสงค์ กระบวนการขั้นตอน การดำเนินงาน กระบวนการจัดทำแผนและประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งในด้านการร่วมคิดริเริ่ม ด้านการร่วมตัดสินใจ และด้านการร่วมปฏิบัติงาน เพราะเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็จะสามารถพัฒนาโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีเกิดประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง และพัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

1) **ด้านการร่วมคิดริเริ่ม** ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นด้านนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการฝึกให้ประชาชนได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสและให้การสนับสนุนบทบาท หน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมคิดจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากขึ้น และพัฒนาการมีส่วนร่วมคิดของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของหมู่บ้าน/ตำบล” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรรักษาและยกระดับการพัฒนา โดยจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ในตำบลกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมพูดคุย หรือวิพากษ์วิจารณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากขึ้น และพัฒนาการมีส่วนร่วมคิด ร่วมพูดคุย หรือวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของหมู่บ้าน/ตำบลของประชาชนให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมคิดหาแนวทางปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงและยกระดับการพัฒนา โดยเจ้าหน้าที่ในตำบลออกพบปะประชาชนและให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกวิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดหาแนวทางปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปีมากขึ้น และร่วมคิดหาแนวทางปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปีของประชาชนให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

2) ด้านการร่วมตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงและยกระดับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิเคราะห์และกำหนดปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพร้อมตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และพัฒนาให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจเสนอโครงการต่างๆในแผนพัฒนาสามปี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรรักษาและยกระดับการพัฒนา โดยเจ้าหน้าที่ประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อบรรจุในแผน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมตัดสินใจในการเสนอโครงการต่าง ๆ ในแผนพัฒนาสามปี และพัฒนาการมีส่วนร่วมตัดสินใจเสนอโครงการต่างๆในแผนพัฒนาสามปีของประชาชนให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางปฏิบัติ” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงและยกระดับการพัฒนา โดยควรให้ความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนทราบเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกตัดสินใจที่หลากหลาย และในการร่วมตัดสินใจในแต่ละโครงการควรแจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และควรให้เจ้าหน้าที่ออกชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ก่อนที่จะให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ และพัฒนาการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางปฏิบัติของประชาชน ให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

3) ด้านการร่วมปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงและยกระดับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ร่วมเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาสามปีโดยเข้าร่วมประชุม ร่วมจัดทำแผน และเสนอแนะ ชักจูง ประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลได้ปฏิบัติตามแผน และพัฒนาการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “ร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลได้รับทราบโครงการกิจกรรมของแผนพัฒนาสามปี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงและยกระดับการพัฒนา โดยคัดเลือกประชาชนมาจากผู้นำหมู่บ้านและผู้ทีประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้คัดเลือกจึงเป็นบุคคลที่ประชาชนไว้วางใจและนับถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำ ให้คำแนะนำ โน้มน้าวและชักจูงให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลปฏิบัติตามโครงการ และกิจกรรม และพัฒนาการมีส่วนร่วมแนะนำ ชักจูงให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบลของท่านในการปฏิบัติตามโครงการและกิจกรรมของประชาชน ให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “ร่วมปฏิบัติโดยการเข้าร่วมประชุมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี” มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรปรับปรุงและยกระดับการพัฒนา โดยเปิดโอกาสและให้การสนับสนุนบทบาท หน้าที่ของประชาชนด้วยการให้ประชาชนเข้ามาร่วมเป็นกรรมการในการจัดทำแผน และพัฒนาการมีส่วนร่วมปฏิบัติโดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ให้อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดต่อไป

10.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญที่ควรวิจัยต่อไป คือ

1) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการร่วมปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น จึงควรวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านการร่วมปฏิบัติงานในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิไลย์ ต่อไป

2) ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด คือ การปฏิบัติงานควรเป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีที่วางไว้ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ดังนั้นจึงควรวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อที่จะทำให้เป็นแรงกระตุ้นประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสมยิ่งขึ้น

11. คำขอบพระคุณ (Acknowledgement)

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ดร.ไพรัช พันชมภู อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจทานแก้ไขอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการสอบสวนนิพนธ์ ที่ให้ความเมตตาในการตรวจสอบข้อบกพร่องจนทำให้สารนิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ นางสาวเขาวลัษณ์ สุขกันหา นางสาวงามศิลป์ แห่งสถิตย์ นายจิราวุฒิ สารุณา ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อวิจัย จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ประชาชนตำบลศรีวิไลย์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในด้านการให้ข้อมูลและการวิจัย จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

12. บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- กรมการปกครอง. (2543). **กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสา
รักษาดินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2543). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2546). **กระทรวงมหาดไทย. พระราชบัญญัติตำบลและองค์การ
บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546**. ฉะเชิงเทรา : โรงพิมพ์ประสานมิตร.
- กฐิน ศรีมงคล. (2527). **ระบบราชการกับการมีส่วนร่วมของชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษานโยบาย
สาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กัลยา วานิชปัญญา. (2548). **สถิติสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์
และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิท พวงงาม. (2538). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการพัฒนาชุมชนชนบท**. กรุงเทพมหานคร : คณะ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). **การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เดช กาญจนางกุล. (2547). **การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2541). **การบริหารการพัฒนา ความหมาย เนื้อหา แนวทางปัญหา**. กรุงเทพมหานคร
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลดี บุรีกุล. (2543). **แนวคิดของการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : เอ. อาร์. บีซีเนส.
ทวีศักดิ์ นพเกษตร. (2542). **วิกฤตสังคมไทย 2554 กับบทบาทวิทยากรกับการมีส่วนร่วมเพื่อจัดเวที
ประชาคม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสา รักษาดินแดนกรมการปกครอง.
- ทวีศักดิ์ ศรีบุรี. (2543). **EIA การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร : มายด์พับลิชชิง จำกัด.
- นิภา เมธาวิชัย. (2543). **วิทยาการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (2527). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม. สุวีริยาสาส์น.
- ประธาน คงฤทธิ์ศึกษากร. (2536). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : พีรพันธ์.
- ประเวศ วะสี. (2541). **ประชาคมตำบล**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัชรี สีโรรส. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2545). **ประชาชนกับประชาคม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2537). **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา**

ปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : คัดดีโสภาการพิมพ์.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.(2541) **การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : สำหรับสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลและกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล/โครงการความร่วมมือ
ระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชกับกรมการปกครอง.** นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2546). **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ไทยอนุเคราะห์ไทย.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร
: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.

ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ. (2540.). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : สุวีริยา สาส์น.
วรทัต ลัยนันท์. (2545). **การมีส่วนร่วมการปกครองท้องถิ่น อบต..** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บรรณกิจ
1991 จำกัด.

สมพร อักษรสกุล.(2544). **ผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.**
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เมืองไทย.

สงศรี ชมภูวงศ์.(2547). **การวิจัย.** นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2546). **คู่มือการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. (2540). **ประชาคม.** กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2544) **คู่มือการบริหารและการจัดการโครงการทางวัฒนธรรม.**
กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์. ชูชัย ศุภวงศ์และยุวดี คาดการณ์ไกล. (2539). **ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพ:
ทัศนะนักคิดสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.

อนันต์ เกตุวงศ์. (2543). **หลักและเทคนิคการวางแผน.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุทัย หิรัญโต. (2539). **ระบบราชการไทย.** กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

2) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

ขวัญชัย สิริ. (2551). “การมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลบ้านแหวน ในการจัดการแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.
2551-2553) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. **สารนิพนธ์
ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

จเร ปานจิ้น. (2545). “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานเทศบาล ศึกษา
กรณีเทศบาลตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่”. **สารนิพนธ์รัฐประศาสน
ศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จิราภรณ์ พึ่งบุญ.(2549). “ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสะลง
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่”. **การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- จิตติมา ยมรัตน์.(2551). “กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลฝักแก้ว อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จุฑาทิพย์ พลเยี่ยม. (2553). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์กร ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลชุมพร อำเภอยะลา จังหวัดร้อยเอ็ด”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ชวนพิศ มหาพรหม. (2544). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : กรณีศึกษาอำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล”. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณลิต พรหมมา. (2546). “ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา”. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดวงใจ เรืองวรุณวัฒนา. (2551). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาปู่ข้าง อำเภอยะลา จังหวัดสงขลา”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ธัญญ์ณภัส นามภูงา. (2556). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหัวช้าง อำเภอยะลา จังหวัดร้อยเอ็ด”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- นิภา ธาราโหม. (2552). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอยะลา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ปัญญา จิตบรรจง. (2544). “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ชุมชนทะเลน้อย อำเภอยะลา จังหวัดพัทลุง”. **ภาคินิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2531). “แผนพัฒนาจังหวัด การวิเคราะห์เชิงรัฐประศาสนศาสตร์เกี่ยวกับกระบวนการวางแผนและปัญหาต่างๆ”. **วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรชมน สุวรรณอินทร์. (2545). การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดยะลา”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภูวนัย เกียงเอีย. (2546). “บทบาท อบต. กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลเขาคราม อำเภอยะลา จังหวัดกระบี่”. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มะลิวัลย์ พันทองคำ. (2551). “การมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน

- ตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดมหาสารคาม”.
- สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- รุจิภาณู นนทโชติ. (2546). “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริการการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลสิงหนคร อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา”. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรวงษ์ อารีเอื้อ. (2550). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร อำเภอวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วารุณี ศรีกระทุ่ม. (2556). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิไลพร สมบูรณ์ชัย. (2536). “การมีส่วนร่วมของอาสาพัฒนาชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดลำปาง”. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สายสุนีย์ แฉวโนนจิว. (2549). “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของบุคลากร โรงพยาบาลหนองเรือจังหวัดขอนแก่น”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุวรรณณี คงทอง. (2536). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตพื้นที่อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง”. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เอกชัย ม่วงงาม. (2551). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลวังแฉม อำเภอขลุง จังหวัดกำแพงเพชร”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อัญชลี เอี่ยมสะอาด. (2552). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ซุง อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- 3) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์**
- แผนพัฒนาสามปี (2557-2559). (2557). “สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย”. **ร้อยเอ็ด : สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีวิสัย.** อัดสำเนา.
- วิญญู อังคนารักษ์. (2544). **การปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2548). **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** (อัดสำเนา)
- อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2542). “คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและการพัฒนาชุมชน”. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.